

УРОКИ ПРАВА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЇХНІХ ЗАКОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ У ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Дитина – це особа віком до 18 років.
Повнолітньою вважається особа, яка досягла 18 років.
Дитина, яка не досягла 14 років, є малолітньою особою.
Дитина у віці від 14 до 18 років – це **неповнолітня** особа.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Законні представники – батьки, усиновителі, батьки-вихователі, прийомні батьки, патронатні вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують функції опікунів і піклувальників.
Фізична особа – це людина.

КЛЮЧОВІ ПРАВА ДІТЕЙ ТА ЇХНІХ ЗАКОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ У ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.
(ст. 49 Конституції України)

ПРАВО НА БЕЗОПЛАТНІСТЬ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Кожен громадянин має право на безоплатне отримання у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медичної допомоги, до якої належать: екстрена медична допомога; первинна медична допомога; вторинна (спеціалізована) медична допомога; третинна (високоспеціалізована) медична допомога; паліативна допомога.

(ч. 2 ст. 8 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Право на безоплатну медичну допомогу включає право на отримання лікарських засобів безоплатно чи на пільгових умовах:

право на безоплатне одержання ліків за рецептами лікарів мають

діти з багатодітних сімей (п.1 ч.5 Закону України «Про охорону дитинства»)

У разі амбулаторного лікування лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно для:

дітей віком до трьох років (п. 5 п. 1 Переліку осіб, яким у разі амбулаторного лікування лікарські засоби надаються безоплатно, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №1303 від 17.08.1998 р.)

дітей-інвалідів віком до 16 років (п. 6 п.1 Переліку осіб, яким у разі амбулаторного лікування лікарські засоби надаються безоплатно, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №1303 від 17.08.1998 р.)

У разі амбулаторного лікування лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються з оплатою 50% їх вартості для:

дітей віком від трьох до шести років (п. 3 п.1 Переліку осіб, яким у разі амбулаторного лікування лікарські засоби надаються з оплатою 50 відсотків їх вартості, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №1303 від 17.08.1998 р.)

ПРАВО НА МЕДИЧНУ ІНФОРМАЦІЮ

Пацієнт, який досяг повноліття, має право на отримання достовірної і повної інформації про стан свого здоров'я, у тому числі на ознайомлення з відповідними медичними документами, що стосуються його здоров'я. Батьки (уси-

новловачі), опікун, піклувальник мають право на отримання інформації про стан здоров'я дитини або підопічного.
(ст. 285 Цивільного кодексу України, ст. 39 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Право на доступ до медичної інформації дитини віком до 18 років мають

законні представники дитини

Для одержання медичної інформації потрібно

звернутися до головного лікаря закладу охорони здоров'я з запитом щодо доступу до персональних даних

ПРАВО НА ЗГОДУ НА МЕДИЧНЕ ВТРУЧАННЯ ТА ПРАВО НА ВІДМОВУ ВІД МЕДИЧНОГО ВТРУЧАННЯ

Надання медичної допомоги фізичній особі, яка досягла чотирнадцяти років, провадиться за її згодою.

(ст. 284 Цивільного кодексу України)

Згода інформованого пацієнта необхідна для застосування методів діагностики, профілактики та лікування. Щодо пацієнта віком до 14 років (малолітнього пацієнта), а також пацієнта, визаного в установленому законом порядку недієздатним, медичне втручання здійснюється за згодою їх законних представників.

(ст. 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Неповнолітнім пацієнтам від 14 до 18 років медичне втручання здійснюється з особистої згоди таких осіб та з дозволу батьків (опікунів, членів родини).

(Тимчасові стандарти, критерії та індикатори надання медичної допомоги підліткам та молоді в центрах (відділеннях, кабінетах) медичної допомоги підліткам та молоді, затверджені наказом МОЗ України №382 від 02.06.09 р.)

Повнолітня дієздатна фізична особа, яка усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними, має право відмовитися від лікування.

(ст. 284 Цивільного кодексу України, ст. 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

ПРАВО НА СВОБОДУ ВИБОРУ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Кожний пацієнт, який досяг чотирнадцяти років і який звернувся за наданням йому медичної допомоги, має право на вільний вибір лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги, та вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій.

(ст. 284 Цивільного кодексу України, ст. 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає право на вільний вибір лікаря, вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій і закладу охорони здоров'я.

Лікуючий лікар обирається пацієнтом або призначається йому в установленому законом порядку. Пацієнт вправі вимагати заміни лікаря.

Громадяни України можуть направлятися для лікування за кордон у разі необхідності надання того чи іншого виду медичної допомоги хворому та неможливості її надання в закладах охорони здоров'я України.

(ст. 6, 34, 36 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Право на свободу вибору в галузі охорони здоров'я складається з:

права на вільний вибір лікаря

права на вільний вибір закладу охорони здоров'я

права на вибір методів лікування відповідно до рекомендацій лікаря

права на заміну лікаря на вимогу

права на лікування за кордоном за неможливості надання такої медичної допомоги в Україні

ПРАВО НА НАЛЕЖНУ ЯКІСТЬ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає ... кваліфіковану медичну допомогу.

(п.«д» ч.1 ст. 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Якість медичної допомоги – це належне (відповідно до стандартів, клінічних протоколів) проведення всіх заходів, які є безпечними, раціональними, прийнятними з точки зору коштів, що використовуються у даному суспільстві, і впливають на смертність, захворюваність, інвалідність.

Якщо у Вас є сумніви щодо належної якості медичної допомоги, яка надавалася Вам особисто чи Вашій дитині (підопічному), Ви маєте право звернутись із заявою про проведення експертної оцінки якості медичної допомоги до:

начальника Управління охорони здоров'я міської ради

начальника Управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації

ПРАВО ДИТИНИ, ЩО ПЕРЕБУВАЄ НА СТАЦІОНАРНОМУ ЛІКУВАННІ, НА ДОПУСК ДО НЕЇ ЗАКОННИХ ПРЕДСТАВНИКІВ

Фізична особа, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я, має право на допуск до неї інших медичних працівників, членів сім'ї, опікуна, піклувальника, нотаріуса та адвоката.

(ст. 287 Цивільного кодексу України, ст. 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

При стаціонарному лікуванні дітей віком до шести років, а також тяжкохворих дітей старшого віку, які потребують за висновком лікарів материнського догляду, матері або іншим членам сім'ї надається можливість перебувати з дитиною в закладі охорони здоров'я із забезпеченням безплатного харчування і умов для проживання та виплатою допомоги по соціальному страхуванню у встановленому порядку.
(ст. 64 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

Діти та батьки не повинні розлучатися всупереч їх волі, за винятком випадків, коли таке розлучення необхідне в інтересах дитини і цього вимагає рішення суду, що набрало законної сили.

(ст. 14 Закону України «Про охорону дитинства»)

ПРАВО НА ТАЄМНИЦЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я

Фізична особа має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при її медичному обстеженні.

Забороняється вимагати та подавати за місцем роботи або навчання інформацію про діагноз і методи лікування фізичної особи.

Фізична особа зобов'язана утримуватися від поширення інформації про стан здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при медичному обстеженні пацієнта, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків або з інших джерел.

(ст. 286 Цивільного кодексу України, ст. 39-1, 40, п. „г“ ст. 78 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»)

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВАШІ ПРАВА ПОРУШЕНІ?

КЛЮЧОВІ ФОРМИ ЗАХИСТУ

1. Звернутися за захистом своїх прав до вищестоящої особи (службової особи закладу охорони здоров'я) чи до вищестоящого органу (відповідного управління охорони здоров'я, міністерства охорони здоров'я).

Форма звернення – заява, клопотання, скарга.

2. Звернутися за захистом до органів внутрішніх справ та/чи до органів прокуратури.

Форма звернення – заява про порушення кримінальної справи.

3. Звернутися за захистом до суду (в порядку цивільного судочинства).

Кожна особа має право звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів.

Форма звернення – позовна заява.

(ст. 3 Цивільного процесуального кодексу України)

